

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De fide instrumentorum. Consilium CXXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

syngrapham tamquam indebitè expositam condicere ac repetere, l. ult. C. De condit. ex lege. Quinimo hujus exceptionis vis in proposito tanto major est, quod per dictas quitantias constet reliqua pensionis ipsi Actori fuisse soluta. * Cum enim post mortem Domini Henrici van Halle hæc pensio ei, aut ejus hæredibus, amplius currere non potuerit, quia onus illius reale sit, Hier. Giga De pension. quest. 43. maneatque apud beneficium gravatum, & successorem in illo, ita ut pro futuro tempore per successorem, non per promissorem seu consentientem in reservationem pensionis vel ejus hæredem sustineri debeat, Giga De pension. q. 39. consequens est illos terminos solutæ pensionis, de quibus loquuntur dictæ quitantiæ, esse ultimos, qui in vita D. Henrici cesserunt; eum post mortem ejus ad onus domus mortuariæ, vel executorum cedere amplius non potuerint. Ita ut somnium sit, quod actor ad exhibitionem suarum rationum & quitantiarum attonitus dicit, has quitantias hic esse impertinentes, ex eo, quod obligatio Rei sit posterioris datæ: nam etsi id verum sit de posterioritate datæ obligationis, ex qua Actor agit, & quam Reus se scripsisse non negavit; illa tamen per se non sufficit, propter allegationem causæ, quæ tempore, quo hæc obligatio scripta est, nata non est, sed ex propria Actoris allegatione retrofertur ad causam pensionis, quam debuit Dominus Henricus; eam autem debere non potuit ex aliquo termino post mortem suam cesso. Sic quod si in hac syngrapha, ex qua hic agitur, nominatim & specialiter inserta & expressa esset causa debendi, quam Actor allegat, nihilominus idem Actor exceptione doli repellendus esset, qui sibi ex falsa causa per Reum promitti curasset, & nunc peteret quod intus habet, hoc est quod prius ab Executoribus testamenti consequutus erat; dolo enim facit, qui idem bis consequi vult, quique petit quod redditurus est, l. dolo facit de except. doli, Alciat. conf. 417. † Cujus doli præsumptio in re præsentis proclivior est, ob id, quod Actor apertè prius negaverit se hujusmodi quitantias scripsisse aut emisisse, quas postea in aperta lucis veritate agnoscere debuit, & confiteri: mala enim est juris præsumptio adversus negantem propriam scripturam, si postea de illius veritate constet, Auth. Contra qui propriam C. De non num. pec. Sed & illius ad inconstantiam Actoris ac præsumptionem obreptionis & subreptionis apud Reum, qui bonus socius est, & inter pocula fortè hujusmodi syngrapham scripsit, referendum, quod Actor allegat Reum blandis verbis prius apud se egisse, ut pro decem florenis debitis Actor ex promissione Rei octo florenis contentus esset, quodque sic Actori illos promiserit; cum postea priorum & sui parum memor proponat hæc acta esse per & apud quendam Magistrum Henricum Stalpaert eo absente.

Quibus omnibus attentis, attentè etiam delatione juramenti super facti allegationibus per Actorem Reo factæ, & præstatione ejusdem in præsentia Domini Assessoris subsecuta, quæ de veritate, & per Reum negatæ causæ debendi amplius queri non patitur, l. Nam postea §. inveniundo De iurjur. existimamus officium Reverendi iudicis esse ut Reum ab impetitione Actoris absol-

vat, & Actorem Reo in omnibus expensis condemnat.

De fide instrumentorum.

S V M M A R I V M.

Indici instrumentorum an credatur?

1. Instrumentis igne consumptis eorum effectus non cessat accedente leviori saltem probatione.
2. Rubricæ ad decisionem causarum allegari possunt.
3. Beneficij status ultimus inspicendus.

CONSILIVM CXXIV.

QUOD Scholasteria Ecclesiæ Cathedralis Tornacensis sit præbenda Theologica, proferatur tantum notula ex Indice, inventario, seu repertorio literarum privilegiorum ac bonorum dictæ Ecclesiæ, qui ita habet, Bulla Clementis pape Sexti, qua constat, quod Scholasticus debet legere vel legi facere Theologiam Canonici & alijs studentibus, & quod propter hoc habet præbendam: Queritur, an quia per tumultus hæreticorum dictæ Ecclesiæ libri, litteræ, ac privilegia pro maxima parte igne consumpta sunt, per hanc notulam sufficienter probari possit, dictæ Scholasteriæ conditionem talem fuisse, & esse debere, ad eum finem, ut secundum decretum Concilij Tridentini, sess. 5. cap. 1. De reformat. hujusmodi præbendam obtinens cogi possit ad talem conditionem, & officij eidem Scholasteriæ incumbētis observationem, nec possit eo omisso aliqua alia præbenda ejusdem Ecclesiæ ad professionem Theologicam deputari? * Hoc certum est, instrumentis vi ignis extinctis, aut alio casu amissis, instrumentorum effectum non cessare, si de illis alio modo constare potest, l. illate. l. Sicut inquam C. De fide instrum. & probata illorum amissione (cujus facultas in proposito casu expedita est) leviores probationes admitti circa probationem contentorum in ipsdem sic amissis instrumentis, l. Testum in fine C. De testib. relin. in c. Sicut De sentent. & reind. Alexand. l. as. Decius & alij in l. 2. C. De bon. poss. secum. tabul. ita ut cum repertorium omnium privilegiorum & literarum Ecclesiæ adhuc extet, merito sufficere debeat ad probandum id, quod index dispositivè per compendium continet; potissimum dum agitur adversus ipsam Ecclesiam, cujus est hoc registrum. Ut enim tutori in inventario rerum pupilli inscribenti res aliquas, quæ non ad pupillum sed ipsum tutorem pertinent, nocet ipsum inventarium seu repertorium, l. ult. C. Arbi. tutela: ita quoque Ecclesiæ in suis archivis habenti repertorium seu indicem literarum seu instrumentorum quorundam. † Et cum hujusmodi indices ac repertoria, rubricarum & titularum loco sint, merito ut rubricis ac titulis juris perfectum sensum habentibus, juris potestas attribuitur; nam & rubricæ ad decisionem causarum allegari possunt, etiam si in subiectis rubricæ legibus quædam non inveniuntur, quorum in rubricis sit mentio; imò etiam si rubricæ tota sine legibus inveniretur, l. as. in l. 1. nu. 10. & ibi alij D. De reb. cred. Quia igitur rubrica seu

index

index Bullæ Clementis hoc habet, quod Scholasticus debeat legere seu legi facere Theologiam, & quod propter hoc habeat præbendam, dicendum omnino est, sufficienter probatum esse ex Bulla Clementina, dictæ Scholasticæ statum & conditionem talem esse.

3. Convincit quoque hunc dictæ Scholasticæ statum & conditionem, anniversarium Domini Michaelis Episcopi Tornacensis constitutum in anno 1291. in quo aperte proponitur & narratur, quod Scholasticus Theologiam docere debeat. Quamobrem antecedens statum Domini Stephani etiam Episcopi Tornacensis quo anno 1197. inter alia continetur, quod Scholasticus, nisi infirmitate aut maiore ætate excusetur de divina pagina, & de majoribus saltem facultatibus aliquid legat, nihil facit ad hunc postremum statum beneficii immutandum; quia in beneficii posterior status inspicitur, l. Consultationibus De iure patron. & posterior Domini Michaelis, & maxime Clementis Papæ ordinatio præcedenti statuto Stephani Episcopi derogare debet, sicuti posteriora generaliter prioribus derogant, l. Pacta novissima C. De pactis l. viris §. licet, De iure codicill. Quamvis aliqui rectè dicant, si Domini Stephani Episcopi statum sequentibus non contrariari; ob id, quod non alternative, sed conjunctim in eo dicitur de divina pagina, & de majoribus saltem facultatibus; ut conjunctio inter speciem & genus posita præ expositione magis, quàm ampliatione sit, l. loci in l. sape, De verb. signis, & ex communi natura copulæ, quæ conjuncturam concursus desiderat, l. si barba de cons. instat. verum semper maneat, quod Scholasticus ex conditione & statu suæ præbendæ debeat sacram paginam docere: quod in propositione qualitione satis semper est ad hoc, ut Scholasticus, juxta dictum decretum Concilii Tridentini, possit cogi ad docendum Theologiam, & in præjudicium alterius expectantis aut nominati, non possit nova Theologalis præbenda assignari.

De fide instrumentorum.

S V M M A R I U M.

Literæ testimoniales studij.

1. 3. Literæ testimoniales studij creditur sine testibus.
2. Literæ testimoniales Officialis vel Capitanei quando creditur.
4. Testimonio magistri pro discipulo credendum.
6. Scholasticus nuncius gaudet privilegio studij.
7. Studium quomodo debeat esse continuum.

CONSILIUM CXXV.

Ad probationem triennalis studij, quod in alma Universitate Colonienſi peregit D. Wilhelmus Dobbe Canonici Collegiæ Ecclesiæ S. Servatii Trajectensis, sufficiens testimonium & certificatio Rectoris dictæ Universitatis ac moderatoris Gymnasij Montani. l. Literæ enim testimoniales Rectoris aliquis Universitatis sub publico sigillo ac subscriptione Notarii asserentibus aliquem studuisse, aut

Conf. Wawel. Tom. I.

in aliqua Facultate promotum seu graduatum esse, plena fides adhibenda est, ut eleganter deducit & usu ac moribus invaluisse scribit Petrus Rebuffus, in Tract. nominationum quest. 11. nu. 3. 4. & 5. ad quem remissibile hic sufficeret. Et quidem sic statuitur, ut pro sustinenda fide & auctoritate hujusmodi literarum, non sit necesse iterum producere aut examinari testes, ad quorum testimonium Rector Universitatis de studio aut gradu certificavit. Unde in hujusmodi literis neque testimonium nominari solent, sed in usu apud plerumque tantum est generalis testimonium mentio; quod videlicet fide dignorum testimonio id compertum habeat. In id apud multos nulla prorsus testium in genere vel specie fit mentio: quasi veritatis & præcedentis indaginis præsumptione stante ac militante pro assertionem Rectoris sub testimonio publico; quia scilicet commodum aliquod certificantis non continet, & eâ necessitate officij proficiatur. Eaque ratione creditur etiam literis Officialis sigillatis, in his, quæ ad suum officium pertinent, c. Post sessionem de preb. v. d. cons. 3. §. super primo vbi. 3. atque item literis ducis seu Capitanei testificantis mortem alicujus militis, Auth. hodie C. De repud. 3. c. in presentia De spons. & utrobique Doct. Ita quod necesse non sit testes iterum produci coram Dominis de Capitulo; cum sit hujus rei probatio jam per testimoniales illas literas Rectoris confecta. Vti etiam in dicto Capitulo ab antiquo observatum est, ut literis testimonialibus Rectoris Academia fidem studij facientibus credatur. Alioquin enim in hoc aperta lataque esset via, petentibus fructus beneficiorum suorum, aut aliud emolumentum, mobilitatem faciendi, eosque supervacuò probationis onere gravandi; & pro lubito eorum, quos vel odium vel avaritia excitat, & quibus cessante studij privilegio fructus & emolumenta præbendæ debita accrescerent, malignandi cavillandique quod ferendum non est, l. In fundo De res. ind. c. sedes De rescript. Et quamvis effectus hujus probationis noceat residentibus Canonicis, propter diminutum jus accrescendi; in consideratione tamen id venire non debet ad derogandum fidem dictis testimonialibus literis, auctoritatem publicam habentibus; quia pecuniarium tantum, & respectu singulorum exiguum est hoc præjudicium; quo casu traditum est fidem etiam adhibendam esse præsertim levi aliqua alterius generis probatione accedente, Pet. Anchar. in d. c. in presentia in fine. * quemadmodum hic accidit præsertim Moderatoris ac Magistris attestatio, quæ pro discipulo recipitur & sufficit, Rebuff. in tract. De privileg. Scholasti. priv. 67. 1. Quæ hic indubitata esse debent, quod nemo Dominorum de Capitulo sit, qui velit in se suscipere onus probandi contrarium, vel de falso has literas arguend. vbi. d. q. 1. nu. 5. Anchar. in d. cap. in presentia sub fin. quo cessante præsumptio juris stat pro hujusmodi certificationibus. Hac aliisque aliquot rationibus in hanc sententiam resolvit D. Contardus ab Elzer V. I. Licentiatus; ejus resolutioni adherentes bene per eum deducta latius non prosequemur. Hoc tantum ex his, quæ proponuntur, addendum putamus, nihil obesse quod Dominus Wilhelmus Dobbe dicatur uno prædictorum trium annorum suam residentiam